

POZNÁTE ROZDIELY MEDZI VEDECKOU MONOGRAFIU, EDITOVANOU VEDECKOU KNIHOU A ZBORNÍKOM?

Mgr. Dana Mačudová, PhD.

Zmeny vo vysokoškolskom zákone priniesli viacero zmien aj v evidencii publikačnej činnosti. Vyhláška č. 397/2020, ktorá upravuje evidenciu publikačnej činnosti od vykazovacieho obdobia 2022, uviedla do platnosti nielen zmenu v kategorizácii, ale aj nové pravidlá v evidencii.

Charakteristické znaky troch typov vedeckých knižných publikácií a rozdiely medzi nimi sú nasledovné:

Vedecká monografia:

- je dielo **maximálne troch autorov**. Ak ich je viac, ide o editovanú vedeckú knihu.
- **nemá editora/zostavovateľa**. Ak je uvedený editor/zostavovateľ, celok sa eviduje ako editovaná vedecká kniha.
- je napísaná **výlučne v jednom jazyku** (okrem abstraktu, zhrnutia a pod.). Ak sa v diele nachádzajú kapitoly v inom jazyku, považuje sa za editovanú vedeckú knihu.
- je monotematická. Autori sa v nej zaoberajú úzkou problematikou a prinášajú jej komplexný, ucelený a systematický rozbor. Jednotlivé časti monografie na seba nadväzujú.
- je určená vedeckej komunite v určitej oblasti výskumu. Nie je určená študentom, odbornej verejnosti, širokej verejnosti a pod.
- prináša nové, pôvodné a dosiaľ nepublikované informácie. Vyznačuje sa vedeckým štýlom, charakterizovaným pojmovosťou, monologickosťou, písomnosťou, presnosťou, zreteľnosťou a odbornosťou.
- je predmet recenzného konania. Recenzenti nesmú pochádzať z rovnakého pracoviska tretej úrovne (katedry) ako autor.
- má medzinárodné štandardné číslo ISBN alebo identifikátor digitálneho objektu DOI.
- je **nepokračujúca, neseriálová a neperiodická**. Môže byť súčasťou edície alebo rozdelená do viacerých zväzkov. Ak obsahuje ISSN, nejde už o neperiodickú publikáciu, a teda ani o vedeckú monografiu.
- má úvod, záver a zoznam použitej literatúry. Záver môže byť napísaný v inom jazyku.
- sa **vždy eviduje ako celok**, a to bez ohľadu na autorizáciu kapitol.

Editovaná vedecká kniha:

- **má editora/zostavovateľa**, pre ktorého sa eviduje ako celok, **a/alebo autorský kolektív**, pre ktorý sa eviduje buď ako celok, alebo po kapitolách, ak sú jednotlivé kapitoly autorizované. Má menší počet autorov a kapitol ako zborník.
- môže byť aj súborom prác jedného autora.
- **spravidla** je písaná **v jednom jazyku** (okrem abstraktu, zhrnutia a pod.). Ak sú kapitoly písané v rôznych jazykoch, ide o zborník.
- sa zameriava na **jednu tému** (nielen oblasť), môže však na ňu v rámci kapitol prinášať rôznorodé pohľady. Dielo obsahuje nové, pôvodné a dosiaľ nepublikované informácie.
- má úvod, záver a zoznam použitej literatúry. Záver môže byť napísaný v inom jazyku.
- môže byť súčasťou knižných sérií.
- je predmet recenzného konania. Recenzenti nesmú pochádzať z rovnakého pracoviska tretej úrovne (katedry) ako autor.
- má medzinárodné štandardné číslo knihy ISBN, medzinárodné štandardné číslo seriálu ISSN, identifikátor digitálneho objektu DOI alebo štandardné číslo pre príslušný typ výstupu publikačnej činnosti.

Zborník:

- je súbor **tematicky príbuzných, navzájom nenadväzujúcich textov rôznych autorov**. Texty si zachovávajú svoju informačnú hodnotu aj zmenou poradia príspevkov či ich publikovaním v inom zdrojovom dokumente. Textov býva obyčajne väčšie množstvo od veľkého počtu autorov.
- obsahuje príspevky napísané **v jednom alebo vo viacerých jazykoch**.
- má medzinárodné štandardné číslo knihy ISBN, medzinárodné štandardné číslo seriálu ISSN, identifikátor digitálneho objektu DOI alebo iné štandardné číslo pre príslušný typ výstupu publikačnej činnosti. V zborníku **sa uvádza zostavovateľ/editor**. Periodické publikácie, ktoré vychádzajú raz ročne, ale nemajú uvedené ISBN ani zostavovateľa/editora, sa evidujú ako tzv. nepravé periodiká a ich analytické časti ako články v periodiku.
- možno rozlišovať podľa periodicity na neperiodický (jednorazový) a periodický (kontinuálny), podľa konferencie na konferenčný a nekonferenčný, podľa typu výstupov na zborník príspevkov, abstraktov a posterov. Ročenky sa z hľadiska publikačnej činnosti považujú tiež za zborníky.
- je recenzovaný odborníkmi v danej oblasti, ktorí zároveň nie sú autormi alebo editormi príslušnej publikácie. Príspevok, ktorý je recenzovaný recenzentom z rovnakého pracoviska tretej úrovne (katedry) ako autor, sa považuje za nerecenzovaný.
- môže byť inšpirovaný alebo zostavený na základe konferencie, aj keď sám je nekonferenčný. Príspevky môžu byť upravené pre

potreby takejto publikácie, nikdy však nejde o editovanú knihu, ale o zborník.

- zväčša neobsahuje úvod a/alebo záver.

Spomenuté znaky a charakteristiky sú stručný súhrn komplexnejšej problematiky rozdielov medzi uvádzanými typmi dokumentov. Viac informácií

nájdate v metodike evidencie publikačnej činnosti a v metodickom usmernení na webovej stránke Centrálného registra publikačnej činnosti v sekcii Pokyny CREPČ. V prípade akýchkoľvek otázok o evidencii kontaktujte spracovateľky Referátu evidencie publikačnej činnosti Univerzitnej knižnice UMB.

Použité zdroje:

[1] *Metodické usmernenie. Definovanie vedeckej monografie a zborníka pre potreby evidencie publikačnej činnosti* [online]. Bratislava: Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky [cit. 2023-07-11].

Dostupné na:

http://cms.crepc.sk/Data/Sites/1/pdf/metodickepokyny/malametodika/metodika_mng-edk-zb.pdf

[2] *Metodika evidencie publikačnej činnosti – vykazovacie obdobie CREPČ 2023* [online]. Bratislava: Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky, dátum zverejnenia: 5.4.2023 [cit. 2023-07-11].

Dostupné na:

http://cms.crepc.sk/Data/Sites/1/pdf/metodickepokyny/2023/metodik_a_2023_230405.pdf